
Estudi de cas. Aplicació del protocol oficial en el festival Ésdansa

PID_00243970

Mateu Batallé i Canal

Temps mínim de dedicació recomanat: 2 hores

Índex

1. Introducció.....	5
2. L'evolució del festival.....	6
3. Qui l'organitza?.....	9
4. Un municipi petit que creu en el festival.....	10
5. A qui s'adreça?.....	11
6. La marca Ésdansa.....	12
7. Els objectius del festival.....	13
8. Els objectius del protocol en el festival.....	14
9. Les accions de relació amb els mitjans de comunicació.....	15
10. Calendari del pla de comunicació.....	17
11. El protocol com a instrument de comunicació: la recepció....	19
12. Conclusions.....	24
Bibliografia.....	25

1. Introducció

El Festival Internacional de Música i Dansa de Les Preses és un dels esdeveniments de cultura tradicional i popular més importants que se celebren a Catalunya. Actualment, el festival s'ha consolidat amb més de 9.000 espectadors, més de 400 artistes i 200 voluntaris en l'organització. El festival té lloc cada any durant la penúltima setmana del mes d'agost a Les Preses (Garrotxa). L'any 2016 va celebrar la 34a edició. La particularitat més rellevant del festival és que està organitzat per l'associació social Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny¹ de Les Preses, que ha esdevingut un referent en el panorama de la cultura tradicional del país. Per a dur a terme un festival d'aquestes dimensions cal la col·laboració de les diferents institucions públiques, i el protocol té un paper important per tal d'establir bones relacions amb els principals responsables de les administracions i institucions públiques.

⁽¹⁾El Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny de Les Preses es va fundar l'any 1976 amb la finalitat de treballar per la cultura i les tradicions catalanes dins del marc de la dansa i la música i donar a conèixer-les en totes les seves manifestacions. Des de la seva fundació ha estat una entitat en constant moviment i evolució. Actualment té més de dos-cents ballarins d'entre 3 i 40 anys.

Imatge general de l'escenari principal del festival Ésdansa 2015

2. L'evolució del festival

El festival va néixer l'any 1983 com a Festival Internacional de Música i Dansa de Les Preses. Durant els dotze primers anys, el festival tenia una durada de dos dies (dissabte i diumenge). Durant aquests dies hi actuaven tres grups internacionals la nit de dissabte, i el diumenge al matí hi havia una breu actuació dels mateixos grups.

És a partir de l'any 1995 que comença a créixer amb el **Dansajove**, un espai de dansa dedicat exclusivament als més joves. Aquest espectacle es converteix en una plataforma per a donar-se a conèixer com a grup de dansa tradicional jove i amb projecció de futur. En els seus inicis el Dansajove es feia unes hores abans de començar l'acte central del festival.

A partir de 1997, el festival creix més i aconsegueix tenir una durada de tres dies (de divendres a diumenge). El creixement permet que es puguin fer més actes, com la Trobada de Sonadors i Cantadors, el Memorial Fonso de Lliurona, a més del Dansajove i l'actuació principal de dissabte a la nit.

L'any 2000 es produeix una renovació en tota la base. El festival es converteix en un certamen més participatiu i festiu. Té una durada de quatre dies i es programen nous actes com les nits del festival, el sopar de comiat i la cercavila. El certamen compta amb una organització jove i dinàmica que amb el pas dels anys ha anat adquirint una llarga experiència que li ha permès anar-se renovant. L'any 2002, el Festival Internacional de Música i Dansa de Les Preses canviava el nom i estrenava una nova marca: **Ésdansa**. Una aposta per la innovació i la renovació en el camp de la dansa tradicional a través de cinc eixos principals de treball: **creació, patrimoni, interculturalitat, projecció i participació**.

El grup amfitrió Marboleny en el festival Ésdansa 2015

L'any 2008, la gran novetat va ser el **PetitÉsdansa**, una nova proposta adreçada al públic infantil i familiar. Durant tota una setmana permet descobrir als més petits nous mons i noves cultures a través de la dansa i la música tradicional mitjançant diferents tallers. Es treballen diversos tipus de dansa tradicional de Catalunya i d'arreu del món. Cada dia els petits participen en un espectacle que es representarà un dia del festival al migdia, i on seran els protagonistes de l'escena.

El PetitÉsdansa forma part del programa Ésdansa'Ten el marc del campus de l'espai de dansa d'arrel tradicional, com a oferta formativa del festival Ésdansa.

A partir de l'any 2010 la marca Ésdansaja està consolidada i avança en la línia de renovació iniciada l'any 2008. Ésdansa ha continuat el seu camí per a convertir-se en motor per a la creació, la producció i l'exhibició de la dansa catalana d'arrel tradicional. L'objectiu del festival és liderar i provocar la renovació i la innovació dins del sector. El festival afegeix més activitats i actes per a fomentar la participació del públic:

El cafè del festival: és el marc escollit per l'organització per a presentar diferents CD de música i dansa tradicional o per a oferir interessants xerrades de músics, companyies de dansa i mestres en un ambient col·loquial i íntim.

La nit Ésdansa: és l'espai d'interacció i de festa. L'objectiu del festival és que el públic no es quedi assegut mirant les actuacions, sinó que participi de la música i la dansa tradicional d'arreu del món. En aquesta activitat el públic surt a dansar i ballar.

El Festacarrer (cercavila): són les cercaviles del festival que recorren el municipi perquè la gent surti de casa a ballar i veure els espectacles al carrer.

Ajudes a la creació: Ésdansa vol ser un motor per a la creació de dansa d'arrel tradicional incentivant els grups i companyies a treballar amb la tradició i a promoure la creació de noves propostes artístiques. Per aquesta raó, l'any 2010 va néixer el programa *Residansa – Ajudes per a la creació i producció*, una iniciativa de cooperació intermunicipal entre Olot i Les Preses, els ajuntaments i Marboleny. D'aquesta manera naixia la complicitat entre els dos festivals de dansa de la Garrotxa, Sismògraf i Ésdansa, que van convocar conjuntament les ajudes.

Residansa proposava dues ajudes alternades biennalment:

- 1) **Residansa-Ésdansa** per a produccions que parteixin del patrimoni coreogràfic nacional i del llenguatge de la dansa d'arrel tradicional.
- 2) **Residansa - Sismògraf** per a produccions a l'aire lliure que treballin la relació de la dansa amb el paisatge.

El primer projecte guanyador de Residansa-Ésdansa va ser *Àcid Folkloric* de la companyia Societat Doctor Alonso. Una coproducció d'Ésdansa amb Temporada Alta, Mediterrània, Mercat de les Flors, Centre Pàrraga i l'Escorxador.

Un altre dels objectius de treball d'Ésdansa és crear les Beques Ésdansa:

- Beca de creació, producció i exhibició.
- Beca d'estudis per a projectes que elaborin treballs de recerca i recuperació del patrimoni nacional.

3. Qui l'organitza?

El festival està organitzat pel Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marbo-
leny de Les Preses. És importantíssima la col·laboració desinteressada de més
de dos-cents voluntaris que ajuden i col·laboren en la logística i l'organització
del certamen. El festival compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Les
Preses i d'institucions, com la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Gi-
rona, així com la col·laboració de diferents empreses i institucions privades.

4. Un municipi petit que creu en el festival

El municipi de Les Preses és un poble de 1.780 habitants. El festival Ésdansa s'ha convertit cada any en un gran esdeveniment per al poble i la comarca de la Garrotxa. Cada edició del festival converteix el municipi en l'epicentre del país sobre la cultura i la música tradicional amb intercanvis, tallers, conferències i espectacles. Per a Les Preses és molt important que s'hi organitzi un festival d'aquestes característiques, perquè durant l'esdeveniment es difon el nom del poble i de la Garrotxa per tot el món gràcies a la música que s'hi exposa, la dansa tradicional que s'hi exhibeix, l'intercanvi cultural, la participació i tots els espectacles que s'hi ofereixen. A més, un nombre molt important de veïns del municipi són voluntaris o balladors de l'entitat que organitza l'esdeveniment. Per orgull, tradició i generositat, la gent del poble i la comarca s'aboca per a la bona organització del festival.

5. A qui s'adreça?

- 1) **Als infants.** És el gran objectiu del PetitÉsdansa, despertar la cultura en els més petits.
- 2) **Al públic familiar.** Propostes per a la participació amb família, diàleg i treball entre avis, pares i fills.
- 3) **Al sector de la dansa.** Atraient les companyies de dansa a treballar amb la tradició, així com les escoles de dansa, música i arts escèniques en general, companyies i grups de dansa, música i teatre, altres festivals, organitzacions sense ànim de lucre i entitats culturals, educatives i socials.

6. La marca Ésdansa

L'any 2002 és quan el festival fa la major reestructuració i passa a anomenar-se Ésdansa. Des dels seus inicis el festival es coneixia com a Festival Internacional de Música i Dansa de Les Preses. Ésdansa és avui el segell que identifica i potencia la dansa d'arrel tradicional com un treball creatiu actual. Per aquest motiu, a més de continuar amb la tasca de recuperació del patrimoni coreogràfic i musical, s'introdueix en el camp de la creació i impulsa les companyies a innovar en les seves creacions ideades a partir de la tradició. També introdueix les noves tecnologies com un element clau per a la difusió, així com per a la creació de nous públics. Ésdansa basa la seva programació en la creació, patrimoni, projecció, participació, intercanvi cultural, formació, cohesió social i dinamització econòmica. Per tot això Ésdansa s'ha convertit en el festival referent de dansa de llenguatge tradicional.

Logotip oficial del festival Ésdansa

The logo for the festival 'Ésdansa' features the word in a stylized, bold, sans-serif font. The letter 'E' is significantly larger and bolder than the rest of the letters, which are in a regular weight. The 's' and 'a' at the end have a slightly rounded, friendly appearance. The overall design is clean and modern, reflecting the festival's focus on contemporary dance and traditional roots.

7. Els objectius del festival

Ésdansa va fer un nou pas endavant amb un pla de treball per al període 2012-2015. Es considera important la celebració d'un festival de referència en el món de la dansa tradicional per a poder promocionar un sector que necessita nous canals per a l'adaptació al segle XXI. Ésdansa afronta dos grans objectius:

- Fomentar la creació, la producció i l'exhibició de la dansa d'arrel tradicional, impulsant la renovació i innovació del sector.
- Aproximar la dansa d'arrel tradicional a nous públics, amb especial atenció al públic infantil i juvenil.

Per a aconseguir-ho l'organització del festival Ésdansa treballa a partir de vuit eixos transversals:

- 1) **Creació:** fomentar la creació en la dansa que treballa a partir del llenguatge d'arrel tradicional.
- 2) **Participació:** apropar al públic la dansa, la cultura i el patrimoni per a mantenir-los vius.
- 3) **Patrimoni:** difondre i promocionar el patrimoni coreogràfic i musical.
- 4) **Projecció:** aconseguir nous públics, afavorir la presència de la dansa en els mitjans de comunicació i aprofitar les noves tecnologies per a donar a la dansa tradicional major visibilitat.
- 5) **Interculturalitat:** promocionar la diversitat cultural, la pluralitat i la riquesa dels patrimonis culturals.
- 6) **Formació:** donar a conèixer la dansa, amb especial atenció a nens i joves.
- 7) **Cohesió social:** entendre l'intercanvi cultural com un treball d'alt contingut social.
- 8) **Dinamització econòmica:** promoure el desenvolupament econòmic del territori.

Ésdansa té els ingredients per a fer-ho possible: una trajectòria consolidada, una organització jove i dinàmica amb una llarga experiència, i un municipi que hi dóna suport.

8. Els objectius del protocol en el festival

La creació i organització d'un festival on s'ofereixen espectacles de música i dansa tradicional del país i també internacionals fa que calgui la col·laboració de moltes institucions públiques. Per això es plantegen objectius de protocol, per a establir bones relacions entre les institucions i el festival:

- Aconseguir la presència d'autoritats del Govern de Catalunya i institucions públiques en el festival.
- Oferir accions de cortesia i agraïment a les personalitats que assisteixen a l'esdeveniment i col·laboren en l'organització.
- El fet que personalitats de diferents departaments del Govern de Catalunya i d'institucions públiques puguin veure l'organització del festival *in situ* i assistir als espectacles facilita que l'entitat social pugui demanar la seva col·laboració per a futures edicions.
- La presència de personalitats i autoritats dóna rellevància i credibilitat al festival.

9. Les accions de relació amb els mitjans de comunicació

Actualment, Ésdansa té uns 9.000 espectadors cada edició, i per tant una difusió directa amb especial atenció a les comarques gironines i barcelonines (nord), però amb incidència a tot el país.

El festival convoca els mitjans de comunicació a una presentació pública, a més d'emetre notes de premsa diàries durant la celebració del festival. Disposa d'un servei d'allotjament i manutenció els dies del festival per als periodistes dels mitjans que el cobreixen.

Presentació pública davant dels mitjans

No és una presentació qualsevol, sinó rellevant, dissenyada per a atreure els mitjans i que el resultat sigui atractiu per a difondre la notícia que comença el festival Ésdansa.

La mateixa setmana que se celebra el festival es convoquen els mitjans de comunicació a la seu dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Girona. Aquesta ubicació permet que a la presentació puguin assistir-hi més mitjans de comunicació d'àmbit provincial i nacional que si es fes al poble on se celebra el festival, en evitar-los el desplaçament.

A la presentació hi assisteixen tres autoritats principals que donen relleu al festival Ésdansa: el director del festival, el director dels Serveis Territorials de Cultura a Girona i l'alcalde de Les Preses, municipi on se celebra el festival.

Roda de premsa de la presentació del festival Ésdansa 2015

La importància de l'assistència del director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat és per a simbolitzar el suport i col·laboració del Govern català com a institució pública per a poder realitzar de manera excel·lent el festival.

L'assistència de l'alcalde de Les Preses és rellevant perquè acull i col·labora en tota la infraestructura i cedeix els espais municipals per a dur a terme el festival.

El director del festival hi és present per a explicar pas a pas tota la programació dels espectacles, activitats i xerrades que oferirà l'edició del festival.

El moment més destacat d'aquesta presentació és la part final. Després que els tres membres hagin parlat i els periodistes hagin fet les preguntes, hi ha una petita actuació davant de tots els periodistes d'un dels grups que participaran al festival Ésdansa de l'edició presentada. Aquest moment és rellevant perquè fa més atractiva i original la roda de premsa i permet que tant la premsa com la televisió puguin captar imatges per a elaborar els articles i els reportatges.

Exhibició de dansa tradicional en la roda de premsa i presentació del festival Ésdansa 2015

Distribució del material publicitari del festival

- Es realitza i dissenya la publicitat en els mitjans de premsa local, premsa provincial, ràdio i televisió.
- Repartiment dels catàlegs i cartells als diversos municipis de les comarques gironines i barcelonines (nord).

Distribució personalitzada als sectors susceptibles d'interès

- Presentació del projecte en el sector de la dansa.
- Presentació del projecte a les escoles de dansa, escoles i centres d'estiu.
- Enviament de catàlegs i informació per correu electrònic o correu postal als sectors als quals s'adreça el projecte.

10. Calendari del pla de comunicació

Durant el mes de gener es fa la difusió a les companyies de dansa del projecte Accions de Dansa, amb l'obertura de la convocatòria a l'ajuda a la creació i producció Residansa Ésdansa.

Al març s'elabora la nota de premsa que difon la proposta guanyadora de l'ajuda a la creació i producció Residansa. Es dedica una especial atenció a la premsa per part tant del festival com de la companyia guanyadora.

Al maig es crea un pla de difusió per a les escoles de dansa i directors dels centres d'estiu amb motiu del PetitÉsdansa: presentació del projecte i explicació dels mecanismes per a inscriure's a les activitats adreçades exclusivament a ells. El mateix mes, l'organització del festival elabora el disseny gràfic i tot el material publicitari: catàleg, cartells, actualització de la pàgina web, el mar-xandatge i la publicitat estàtica.

Al juny té lloc la roda de premsa de la presentació pública del projecte i l'inici de la campanya de difusió que consisteix en:

- Distribució del catàleg en el sector de la dansa, escoles de dansa, música i arts escèniques en general, en centres i escoles d'estiu, ajuntaments i consells comarcals.
- Publitramesa (correus electrònics i catàlegs) a diferents sectors de la població: bases de dades de l'entitat Marboleny, grups de dansa, música i teatre, altres festivals, organitzacions sense ànim de lucre, entitats culturals, educatives i socials, etc.

Al juliol i l'agost es fan les últimes accions de promoció com:

- Distribució del catàleg i dels cartells promocionals per totes les comarques gironines i alguns municipis de les comarques barcelonines (nord).
- Campanya en els mitjans de comunicació: premsa, ràdio i televisió.

La mateixa setmana que comença el festival es fa la roda de premsa, a la Fontana d'Or de Girona, de presentació de les companyies participants.

Durant els dies del festival:

- Diàriament s'emet una nota de premsa que valora i fa balanç de la programació, i promociona la següent jornada. Posteriorment s'emetrà una nota final de valoració i assistència de públic global.
- El festival facilita allotjament i manutenció als periodistes que vulguin cobrir-lo gràcies al conveni de col·laboració entre Marboleny i l'Associació d'Empresaris d'Hostaleria de la Garrotxa - Grup Cuina Volcànica.

Imatges de diversos grups participants en el festival Ésdansa 2015

11. El protocol com a instrument de comunicació: la recepció

El protocol juga un paper molt important dins del festival Ésdansa. El festival està organitzat per una entitat social i cal el suport econòmic i logístic de les administracions públiques, sense les quals no es podria organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques. És necessari el seu suport i confiança, i per aquests motius es duen a terme accions per a donar a conèixer tota l'organització i la infraestructura de l'esdeveniment, així com les seves activitats i espectacles.

A part de tots els espectacles que s'han dissenyat per a la programació del festival, cada any l'Ajuntament de Les Preses, conjuntament amb l'organització del festival, ofereix una recepció oficial per a rebre els principals grups internacionals que participen en l'esdeveniment. La recepció es fa en un espai diferent dels recintes del festival, concretament als jardins de la piscina municipal. Un entorn elegant i sobri per a rebre els convidats a aquest acte.

A qui es convida a la recepció?

A principis de juny s'envia una carta presentant la nova programació i convidant les principals autoritats de la Generalitat de Catalunya, en concret el president de la Generalitat, el conseller de Cultura, els directors generals de l'àmbit de la cultura i la música tradicional, les principals autoritats de la Diputació de Girona (el president i el diputat de cultura) les autoritats de la delegació del Govern, el president del Consell Comarcal i tots els alcaldes de la comarca de la Garrotxa. També es convida els dirigents de les empreses i institucions públiques i privades que col·laboren en el festival i les principals agrupacions de dansa tradicional del país.

En l'organització de la recepció se segueixen els següents criteris protocol·laris.

Els assistents es divideixen en quatre grups:

1) **Principals autoritats:** en aquest grup s'inclouen les màximes autoritats de les institucions de l'Estat, del Govern de Catalunya, de la Diputació de Girona, del Consell Comarcal, els alcaldes i la direcció del festival.

2) **Autoritats de menor rang:** persones el departament o àrea pública o privada que tenen una relació important amb el festival o la institució.

3) Representació social: persones que representen institucions, associacions i col·lectius que reflecteixen diferents grups socials del poble, la comarca i són importants per al festival. Els convidats d'honor: autoritats o personalitats que amb la seva presència realcin la importància de l'esdeveniment.

4) Els patrocinadors i col·laboradors: les persones que contribueixen amb la seva aportació econòmica o material en la realització del festival.

S'ha de tenir en compte que l'Ordenament general de precedències de l'Estat ve establert pel Reial decret 2099/83. Les comunitats autònomes i les corporacions locals disposen d'una normativa pròpia, però la seva aplicació no ha de vulnerar l'ordre establert pel reial decret.

El desenvolupament de la recepció

El departament de protocol del festival sap per endavant quines autoritats assistiran a la recepció oficial. En aquest sentit se seguiran les bases del protocol oficial i començaran els parlaments de menor a major importància. Per a la recepció oficial del festival, s'escull la **presidència a peu dret**, un tipus de presidència per a actes breus a l'aire lliure de caràcter més informal. En la presidència a peu dret no es posa cap taula sinó que es col·loca un faristol des d'on es fan els discursos dempeus, i els convidats romanen en idèntica posició. Se seguirà rigorosament l'ordenació dels membres de la presidència.

El Reial decret 2099/83 expressa que qualsevol acte el presideix qui l'organitza, però de vegades, per cortesia o interès, l'amfitrió cedeix el lloc a una altra autoritat de major rang o a un convidat d'honor. Tanmateix, és important saber que a la dreta de l'amfitrió s'haurà de situar el convidat d'honor o l'autoritat corresponent.

Recepció oficial del festival Ésdansa 2015

En el cas de la Recepció Ésdansa se seguiria de manera correcta el protocol si ho féssim de la següent manera:

Obertura de l'acte a càrrec de l'alcalde de les Preses.

La fila d'autoritats: al centre El director del Festival Ésdansa, a la seva dreta el director general de Cultura Popular. A la seva esquerra ocuparia el lloc el director territorial de Cultura. Al costat del director general de Cultura popular, el representant de la Diputació de Girona. Al costat del director territorial de cultura i del representant de la Diputació de Girona es col·locarien els regidors del consistori.

Ordre d'intervenció en els parlaments:

- Obertura de l'acte a càrrec de l'alcalde
- Representant de la Diputació de Girona
- Director general de cultura popular
- Director del Festival
- Alcalde de les Preses

Una vegada la màxima autoritat tanca els parlaments, amb les principals autoritats assistents a l'acte es reben els representants dels grups internacionals que participen aquella mateixa nit en el festival. És aleshores quan els grups intercanvien obsequis regionals o locals amb les autoritats locals, i aquests els fan un obsequi del poble on se celebra el festival.

L'obsequi institucional:

L'obsequi que s'entrega a cada un dels grups internacionals que participen en el Festival és una placa de metacrilat. La placa està dissenyada amb les figures dels gegants de les Preses (són molt tradicionals en el municipi) i el perfil dels dos campanars. Hi ha pocs municipis a Catalunya que en lloc de tenir un campanar tinguin dos. És un símbol característic del municipi de les Preses.

Tot seguit, se serveix un aperitiu fred de canapès amb una durada d'uns quaranta minuts perquè els assistents puguin saludar-se i relacionar-se.

Per què una recepció oficial i no un dinar?

José Antonio de Urbina (2005) fa una afirmació molt útil sobre la diferència:

«En el dinar, el convidat, com que menja assegut, ha d'estar situat en un lloc predeterminat per l'amfitrió. És a dir, que aquest convidat no té la llibertat de decidir el seu lloc, ni la de conversar amb la persona que desitgi, ni la de moure's per a fer-ho. En el còctel o recepció succeeix el contrari. El convidat, com que menja dret, pot moure's i, en conseqüència, pot escollir el lloc adequat.» (De Urbina, 2005, pàg. 308.)

En finalitzar la recepció, totes les autoritats i convidats assisteixen a l'espectacle de nit amb l'actuació dels diferents grups internacionals del festival, on tenen reservades les primeres files perquè estiguin situats en un bon lloc.

En aquesta ocasió serem rigorosos amb l'ordenació dels membres de la presidència i deixarem la disposició dels convidats al seu lliure albir, dins dels llocs que s'han reservat.

És un moment clau perquè l'actuació està programada per a les deu de la nit, per tant caldrà calcular de manera coherent els següents passos: arribada dels convidats, parlaments, lliurament d'obsequis, servei de menjar i acompanyament dels convidats al recinte del festival. La bona gestió del temps serà important perquè el desenvolupament de la recepció sigui un èxit.

Actuació a l'escenari principal del festival Ésdansa 2015

12. Conclusions

El Festival Internacional de Música i Dansa de Les Preses s'ha consolidat com un dels esdeveniments de la cultura tradicional i popular més important de Catalunya, amb una programació i una infraestructura de gran qualitat. El festival, entre espectadors, artistes i organització, mou al voltant de 10.000 persones: 9.000 espectadors, més de 400 artistes i 200 voluntaris en l'organització. Cada any el poble de Les Preses viu sis dies de festa on la música i la dansa tradicional són les grans protagonistes.

Actualment, el protocol és una ciència de comunicació que desenvolupa un paper important i estratègic davant de la societat.

«Les organitzacions públiques o privades consoliden una imatge positiva interna i externa, entre altres mitjans, a través de l'organització dels seus actes, gràcies a la utilització de determinats codis de conducta, així com de les formes adequades de relacionar-se. Aquest és un dels beneficis intangibles que s'obté mitjançant les relacions institucionals.» (Martínez Sánchez, 2013.)

En el festival Ésdansa són primordials les accions protocol·làries per a establir relacions positives entre els públics i l'organització, així com establir vincles amb les personalitats i autoritats de les administracions i institucions públiques i privades per a donar a conèixer tota l'organització. És molt important el seu coneixement com a festival de cultura i aprenentatge de la nostra història i costums en la dansa tradicional de Catalunya i també internacional, per a aconseguir el seu suport i poder desenvolupar aquest esdeveniment cada any. Sense la voluntat i l'esforç de les administracions públiques no es podria oferir un festival d'aquestes característiques, perquè no podem oblidar que Ésdansa és un festival organitzat per una entitat social que fomenta la creació, la producció i l'exhibició de la dansa d'arrel tradicional, impulsant la renovació i innovació del sector. Per això, les accions de protocol són una bona eina per a mostrar el festival com un esdeveniment necessari per a ensenyar al món la cultura tradicional de la dansa a Catalunya.

Bibliografia

Martínez Sánchez, M.ª Carmen (2013). «La importancia del protocolo en las relaciones públicas institucionales». *Redmarka: Revista Académica de Marketing Aplicado* núm. 11 (pàg.63-74).

De Urbina, José A. (2011). *El gran libro del protocolo*. Madrid: Temas de Hoy.

